

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2016 m. kovo 3 d.
įsakymu Nr. 3D-101

2016 METŲ NACIONALINĖS PARAMOS KAIMO BENDRUOMENIŲ VEIKLAI TEIKIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2016 metų nacionalinės paramos kaimo bendruomenių veiklai teikimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato paramos kaimo bendruomenių veiklai (toliau – parama) teikimo sąlygas ir tvarką. Taisyklės parengtos vadovaujantis Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrosiomis administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 3D-979 „Dėl Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš valstybės biudžeto lėšų finansuojamų priemonių bendrųjų administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Bendrosios administravimo taisyklės), taip pat vadovaujantis Pagrindinių reikalavimų prisiimant įsipareigojimus mokėti paramą iš valstybės biudžeto lėšų žemės ūkio ir žuvininkystės srityse aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 3D-652 „Dėl Pagrindinių reikalavimų prisiimant įsipareigojimus mokėti paramą iš valstybės biudžeto lėšų žemės ūkio ir žuvininkystės srityse aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. ISAK-330 „Dėl Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašo“ (toliau – Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašas), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-765 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – Vaikų poilsio stovyklos higienos norma).

2. Parama pagal šias Taisykles skiriama iš valstybės biudžeto lėšų pagal 2016 m. Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimo programos (01 01) sąmatą pagal priemones, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 3D-7 „Dėl 2016 m. Žemės ūkio ministerijos vykdomų programų sąmatų pagal priemones patvirtinimo“.

3. Pagal šias Taisykles teikiamos paramos tikslas – teikti finansinę paramą kaimo bendruomenių ir jas vienijančių organizacijų ne pelno projektams, skirtiems kaimo gyventojų bendruomeniškumo iniciatyvoms skatinti ir jų viešiesiems poreikiams tenkinti.

II SKYRIUS

TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

4. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:
 - 4.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;
 - 4.2. **Agentūros TERPAS** – Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento Teritorinis paramos administravimo skyrius;
 - 4.3. **Centras** – Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras;
 - 4.4. **ES** – Europos Sąjunga;
 - 4.5. **JAR** – Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras;
 - 4.6. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;
 - 4.7. **PAK** – Projektų atrankos komitetas;
 - 4.8. **PVM** – pridėtinės vertės mokestis;
 - 4.9. **SADM** – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
 - 4.10. **VVG** – kaimo vietovių arba dvisektorių vietos veiklos grupė.
5. Kiti Taisyklėse vartojami sutrumpinimai apibrėžiami kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.
6. Taisyklėse vartojamos sąvokos:
 - 6.1. **Dienos stovykla** – vaikų arba jaunimo poilsis ugdymo tikslais be apgyvendinimo paslaugos, siekiant užtikrinti turiningą laisvalaikį, saviraiškos poreikius.
 - 6.2. **Ekskursija** – trumpiau kaip parą trunkantis turistinių objektų lankymas pagal nustatytą maršrutą ugdymo tikslais, kai grupei vadovauja gidas arba mokytojas.
 - 6.3. **Išvyka** – organizuotas vaikų grupių keliavimas į numatytą turizmo objektą transporto priemone.
 - 6.4. **Kaimo bendruomenė** – kaimo vietovės gyventojai, siejami bendrų gyvenimo kaimynystėje poreikių ir interesų. Kaimo bendruomenė, siekianti gauti finansinę paramą, turi Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka įsteigti bendruomeninę organizaciją, kurios paskirtis – per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje.
 - 6.5. **Kaimo vietovė** – pagal Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą kaimo vietovės ar miestelio statusą atitinkanti gyvenamoji vietovė.
 - 6.6. **Mokėjimo prašymas** – paramos gavėjo užpildytas ir Agentūrai teikiamas jos nustatytos formos prašymas apmokėti tinkamas finansuoti projekto išlaidas.
 - 6.7. **Paramos paraiška** – Taisyklių 1 priede nustatytos formos dokumentas, kurį turi užpildyti ir pateikti pareiškėja, siekianti gauti paramą.

6.8. **Paramos gavėja** – pareiškėja, kuri atitinka sąlygas ir reikalavimus gauti paramą pagal šias Taisykles ir kuriai skiriama parama.

6.9. **Projektas** – visuma dokumentų, kuriuose nurodomi numatyti veiksmai, pagrįsti paramos paraiškoje, jos prieduose esama informacija, ir tam tikra pinigų suma tuose dokumentuose numatytiems kaimo bendruomenės arba kaimo bendruomenės vienijančios organizacijos projekto tikslams pasiekti.

6.10. **Sąskrydis** – organizuotas susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais.

6.11. **Socialinės rizikos šeima** – šeima, kurioje auga vaikų iki 18 metų ir kurioje bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, dėl socialinių įgūdžių stokos nemoka ar negali tinkamai prižiūrėti vaikų, naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams ir todėl iškyla pavojus vaikų fiziniui, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi bei saugumui. Prie socialinės rizikos šeimos priskiriama ir šeima, kurios vaikui įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji globa (rūpyba).

6.12. **Švietimo teikėjas** – mokykla, laisvasis mokytojas arba kitas švietimo teikėjas (įstaiga, įmonė, organizacija, kuriai švietimas nėra pagrindinė veikla), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nustatyta tvarka turintis teisę vykdyti švietimą.

6.13. **Varžybos** – organizuotas vaikų arba jų grupių rungtyniavimas ugdymo tikslais.

6.14. **Žygis** – organizuotas įvairios trukmės keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar įvairiomis transporto priemonėmis ugdymo tikslais.

7. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Bendrosiose administravimo taisyklėse ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

III SKYRIUS

TINKAMA PAREIŠKĖJA, REMIAMOS VEIKLOS SRITYS IR PARAMOS DYDIS

8. Tinkama pareiškėja:

8.1. kaimo bendruomenė, atitinkanti Taisyklių 17 punkte nurodytus reikalavimus;

8.2. rajono kaimo bendruomenės vienijanti organizacija (jos pavadinime gali būti žodžiai „sąjunga“, „asociacija“, ir kt.), atitinkanti Taisyklių 18 punkte nurodytus reikalavimus;

8.3. nacionaliniu lygiu kaimo bendruomenės vienijanti organizacija (jos pavadinime gali būti žodžiai „sąjunga“, „asociacija“, ir kt.), atitinkanti Taisyklių 19 punkte nurodytus reikalavimus.

9. Netinkama pareiškėja – organizacija, vienijanti atskiras gyventojų grupes kitais nei gyvenimo kaimynystėje pagrindais (pvz., lyties, amžiaus, religijos, tautybės ir kt.).

10. Remiamos veiklos sritys:

10.1. kaimo bendruomenės materialinės bazės stiprinimas (toliau – pirmoji veiklos sritis);

10.2. tradicinių renginių organizavimas (toliau – antroji veiklos sritis). Tradicinis renginys – konkrečiam kaimui ar regionui reikšminga, bent 3 kartus organizuota, kultūrą ir papročius puoselėjanti šventė (pvz., kaimo kapelų festivalis, pleneras, bendruomenių sąskrydis ir kt.). Tradiciniu renginiu nelaikomos valstybinės šventės;

10.3. kaimo vaikų bei jaunimo bendruomeniškumui ir pilietiškumui ugdyti skirtų renginių organizavimas (pvz. turistinė dienos stovykla, teminė išvyka, ekskursija, sąskrydis, varžybos, žygis ir kt.) (toliau – trečioji veiklos sritis);

10.4. kaimo vietovės viešųjų erdvių sutvarkymas, pritaikant jas kaimo gyventojų poreikiams (pvz., poilsio ir (arba) laisvalaikio vietos įrengimas) (toliau – ketvirtoji veiklos sritis).

11. Pareiškėjos, nurodytos Taisyklių 8.2 ir 8.3 papunkčiuose, paramos gali kreiptis tik pagal Taisyklių 10.2 papunktyje nurodytą antrąją veiklos sritį.

12. Preliminarus paramos lėšų paskirstymas:

12.1. pirmajai veiklos sričiai, nurodytai Taisyklių 10.1 papunktyje – iki 25 proc. visų skirtų lėšų;

12.2. antrajai veiklos sričiai, nurodytai Taisyklių 10.2 papunktyje – iki 20 proc. visų skirtų lėšų;

12.3. trečiajai veiklos sričiai, nurodytai Taisyklių 10.3 papunktyje – iki 20 proc. visų skirtų lėšų;

12.4. ketvirtajai veiklos sričiai, nurodytai Taisyklių 10.4 papunktyje – iki 35 proc. visų skirtų lėšų.

13. Taisyklių 12 punkte nurodytas preliminarus lėšų paskirstymas gali būti keičiamas Taisyklių 60 punkte nurodytais atvejais, taip pat, jei pagal remiamą veiklos sritį pateikiama mažiau paramos paraiškų, paramos paraiškos yra nekokybiškos ir kitais PAK ir (arba) Ministerijos sprendimu numatytais atvejais.

14. Didžiausia paramos suma vienam projektui, į šią sumą įskaitant PVM:

14.1. 3 000 Eur (trys tūkstančiai eurų) projektui, pateiktam pagal pirmąją veiklos sritį;

14.2. 1 500 Eur (vienas tūkstantis penki šimtai eurų) projektui, pateiktam pagal antrąją arba trečiąją veiklos sritį, kai paramos kreipiasi Taisyklių 8.1 papunktyje nurodyta pareiškėja;

14.3. 3 000 Eur (trys tūkstančiai eurų) projektui, pateiktam pagal antrąją veiklos sritį, kai paramos kreipiasi Taisyklių 8.2 papunktyje nurodyta pareiškėja;

14.4. 5 000 Eur (penki tūkstančiai eurų) projektui, pateiktam pagal antrąją veiklos sritį, kai paramos kreipiasi Taisyklių 8.3 papunktyje nurodyta pareiškėja;

14.5. 5 000 Eur (penki tūkstančiai eurų) projektui, pateiktam pagal ketvirtąją veiklos sritį;

15. Paramos lėšomis mokama (neviršijant Taisyklių 14 punkte nurodytos didžiausios paramos sumos projektui):

15.1 iki 90 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, kai projektas teikiamas pagal pirmąją arba ketvirtąją veiklos sritį. Likusi dalis mokama paramos gavėjos lėšomis, kurių šaltinis turi būti nurodytas paramos paraiškoje (pvz. savivaldybės administracijos lėšos, organizacijos nario mokestis, kitų fondų lėšos);

15.2 iki 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai projektas teikiamas pagal antrąją arba trečiąją veiklos sritį.

16. Einamaisiais metais pareiškėja gali teikti tik vieną paramos paraišką projektui įgyvendinti pagal pasirinktą vieną veiklos sritį.

IV SKYRIUS TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAI IR PROJEKTUI

17. Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai, taikomi pareiškėjai – kaimo bendruomenei:

17.1. pareiškėja turi būti įregistruota viešuoju juridiniu asmeniu Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre (toliau – JAR) ne trumpiau kaip prieš vienerius metus iki paramos paraiškos pateikimo įregistravimo dienos;

17.2. turi tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus;

17.3. neturi mokestinės nepriemokos Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas), neskolinga Valstybinio socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;

17.4. neturi būti gavusi ir nesiekti gauti paramos projekte numatytoms išlaidoms finansuoti iš kitų nacionalinių ir ES programų, t. y. projekte numatytoms išlaidoms pareiškėja nėra gavusi paramos pagal vietos plėtros strategiją, įgyvendintą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą, nesiekti paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą;

17.5. neturi būti gavusi paramos projekte numatytoms išlaidoms finansuoti pagal SADM kuriojamą Bendruomeninės veiklos stiprinimo projektų finansavimo 2016 metais atrankos konkursą, kurio nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A1-805 „Dėl Bendruomeninės veiklos stiprinimo projektų finansavimo

2016 metais atrankos konkurso organizavimo nuostatų patvirtinimo ir projektų atrankos komisijos sudarymo“;

17.6. turi pateikti projekto poreikio patvirtinimo dokumentų (pareiškėjos visuotinio narių susirinkimo protokolo (arba jo išrašo) ir susirinkimo dalyvių sąrašo) kopijas;

17.7. turi veikti ir atstovauti kaimo vietai;

17.8. turi turėti ne mažiau kaip 30 narių (prie paramos paraiškos turi būti pridėtas narių sąrašas, patvirtintas pareiškėjos vadovo parašu);

17.9. per paskutinius dvejus kalendorinius metus (t. y. 2014 m. ir 2015 m.) neturi būti gavusi paramos pagal Paramos kaimo bendruomenių ir jų asociacijų veiklai teikimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 3D-160 „Dėl Paramos kaimo bendruomenių ir jų asociacijų veiklai teikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – 2014 m. Taisyklės) ir (arba) pagal Nacionalinės paramos teikimo 2015 metais kaimo bendruomenių veiklai taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. 3D-171 „Dėl Nacionalinės paramos teikimo 2015 metais kaimo bendruomenių veiklai taisyklių patvirtinimo“ (toliau – 2015 m. Taisyklės). Šis reikalavimas netaikomas, kai pareiškėja kreipiasi paramos projektui pagal antrąją arba trečiąją veiklos sritį.

18. Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai rajono kaimo bendruomenės vienijančiai organizacijai:

18.1. turi atitikti Taisyklių 17.1–17.6 papunkčiuose nurodytas tinkamumo sąlygas ir reikalavimus;

18.2. turi veikti viename rajone ir atstovauti to rajono kaimo bendruomenėms;

18.3. turi vienyti ir atstovauti ne mažiau kaip 50 proc. rajono kaimo bendruomenių (kaimo bendruomenių registras skelbiamas šiuo adresu: <http://www.zmmc.lt/lt/leader-metodas/kaimo-bendruomens.html>).

19. Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai nacionaliniu lygmeniu kaimo bendruomenės vienijančiai organizacijai:

19.1. turi atitikti Taisyklių 17.1–17.6 papunkčiuose nurodytas tinkamumo sąlygas ir reikalavimus;

19.2. turi vienyti kaimo bendruomenes iš visų Lietuvos regionų ir atstovauti ne mažiau kaip 50 proc. Lietuvos kaimo bendruomenių (organizacijos pavadinime turi būti žodis „Lietuvos“ arba „nacionalinė“).

20. Tinkamumo sąlygos ir reikalavimai projektui:

20.1. bendrosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai:

20.1.1. projekto veikla turi atitikti vieną iš remiamų veiklos sričių, nurodytų Taisyklių 10 punkte;

20.1.2. projektas turi būti viešojo pobūdžio, tenkinti viešuosius poreikius (ne pelno);

20.1.3. projektas turi būti išsamiai aprašytas, t. y. turi būti nurodyta: projekto pavadinimas, prašoma paramos suma, projekto įgyvendinimo laikotarpis, tiksli projekto įgyvendinimo vieta, projekto tikslas ir uždaviniai, trumpas projekto poreikio pagrindimas, projekto įgyvendinimo veiklų aprašymas, tikslinė grupė ir projekto dalyviai, laukiami rezultatai ir nauda kaimo gyventojams įgyvendinus projektą, informacija apie projekto viešinimą (reikalavimai projekto aprašui pateikiami paramos paraiškoje (Taisyklių 1 priede);

20.2. specialiosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai projektui pagal pirmąją veiklos sritį:

20.2.1. projektas turi būti įgyvendinamas pareiškėjos atstovaujamoje teritorijoje, turi būti nurodyta tiksli projekto įgyvendinimo vieta (pvz. kaimo bendruomenės namų adresas, kabineto Nr., kt.);

20.2.2. kai investuojama į nekilnojamąjį turtą (bendruomenės namus ar jai priklausančias patalpas), t. y. numatoma jį įrengti ar sutvarkyti, pareiškėja iki paramos paraiškos pateikimo dienos turi jį valdyti teisėtais pagrindais. Ši teisė turi galioti ne trumpesnę kaip 3 metų laikotarpį nuo paramos galutinio išmokėjimo dienos. Sutartys, kurių pagrindu valdomas nekilnojamas turtas, įstatymų nustatyta tvarka iki paramos paraiškos pateikimo dienos turi būti registruotos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre. Fizinių ir privačių juridinių asmenų nekilnojamame turte projektai negali būti įgyvendinami;

20.2.3. už paramos lėšas įsigytas, įrengtas ar sutvarkytas turtas turi būti naudojamas kaimo bendruomenės ir (arba) kaimo gyventojų viešiesiems poreikiams tenkinti. Paramos paraiškoje turi būti pateikta informacija apie už paramos lėšas įsigyto turto saugojimo vietą;

20.3. specialiosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai projektui pagal antrąją veiklos sritį:

20.3.1. projektas turi būti įgyvendinamas pareiškėjos atstovaujamoje teritorijoje;

20.3.2. tradiciniam renginiui vykdyti turi būti sudaryta preliminarinė programa. Ši programa turi pagrįsti projekto tikslą ir atitikti projekto veiklas;

20.3.3. turi būti pagrįsta, jog renginys yra tradicinis, t. y. iki paramos paraiškos pateikimo dienos jis buvo organizuotas bent 3 kartus ir jo organizavimo faktą pareiškėja gali pagrįsti;

20.4. specialiosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai projektui pagal trečiąją veiklos sritį:

20.4.1. turi būti skatinamas vaikų ir (arba) jaunimo pilietiškumas ir (arba) bendruomeniškumas (paramos paraiškoje ir preliminariojo renginio programoje turi būti pagrįsta, kaip pilietiškumas ir (arba) bendruomeniškumas bus skatinamas);

20.4.2. projekto veiklose turi dalyvauti vaikai ir (arba) jaunimas, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra pareiškėjos atstovaujamoje teritorijoje;

20.4.3. turi būti pateikta informacija, kaip vaikai ir (arba) jaunimas bus atrinkami dalyvauti renginiuose ir pagrįsti, kaip bus užtikrintas atrankos viešumas (pvz., organizuotas konkursas, vykdant atranką bus bendradarbiaujama su savivaldybe, ugdymo įstaiga, seniūnija ir kt.);

20.4.4. renginys turi vykti be nakvynės;

20.4.5. turi būti paskirtas kompetentingas renginio vadovas ir (arba) vadovai, t. y. asmuo, įgijęs aukštąjį arba aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą ir turintis pedagogo kvalifikaciją, arba asmuo, turintis aukštąjį arba aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) arba vidurinį išsilavinimą, bet neturintis pedagogo kvalifikacijos, tačiau išklauses švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka pedagoginių ar psichologinių žinių kursą;

20.4.6. turi būti pateikta projekto tikslą atitinkanti preliminarinė renginio (žygio, ekskursijos, teminės išvykos, turistinės dienos stovyklos, kt.) programa arba sąskrydžio, varžybų nuostatai. Programa arba nuostatai turi būti parengti vadovaujantis Bendrųjų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-991 „Dėl Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašo patvirtinimo“ ir patvirtinti švietimo teikėjo;

20.5. specialiosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai projektui pagal ketvirtąją veiklos sritį:

20.5.1. nekilnojamasis turtas (žemė), kuriam tvarkyti ar įrengti prašoma paramos, iki paramos paraiškos pateikimo dienos pareiškėjos turi būti valdomas teisėtai pagrindais. Ši teisė turi galioti ne trumpesnę kaip 3 metų laikotarpį nuo paramos galutinio išmokėjimo dienos. Sutartys, kurių pagrindu valdomas nekilnojamasis turtas, įstatymų nustatyta tvarka iki paramos paraiškos pateikimo dienos turi būti registruotos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre. Tais atvejais, kai projektą planuojama įgyvendinti valstybinėje žemėje, ši žemė turi būti priskirta prie neprivatizuojamos žemės ir valstybinės žemės patikėtinio sprendimu pareiškėjai turi būti leista (pareiškėja turi pateikti raštą) valstybinėje žemėje įgyvendinti projektą ir vykdyti veiklas ne trumpiau kaip 3 metus nuo paramos galutinio išmokėjimo dienos. Fizinių ir privačių juridinių asmenų nekilnojamame turte projektai negali būti įgyvendinami;

20.5.2. turi būti nurodyta tiksli projekto įgyvendinimo vieta (pvz. žemės sklypo dokumente turi būti pažymėta tiksli projekto įgyvendinimo vieta).

V SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

21. Pareiškėja įsipareigoja:

21.1. nelikviduoti juridinio asmens (kaimo bendruomenės arba kaimo bendruomenės vienijančios organizacijos) mažiausiai 3 metus nuo galutinio paramos išmokėjimo dienos;

21.2. ne trumpiau nei 3 metus nuo galutinio paramos išmokėjimo dienos neatlikti projekte numatytos pagrindinės veiklos pakeitimo, nekeisti projekto įgyvendinimo vietos ir sąlygų, neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įsigyto, įrengto ar tvarkyto turto, jį prižiūrėti ir saugoti. Už paramos lėšas įsigijamas turtas, turi būti saugomas pareiškėjai priklausančiose patalpose arba kitoje viešojoje saugioje vietoje. Šiame papunktyje įvardyti įsipareigojimai netaikomi projektui, teikiamam pagal antrąją arba trečiąją veiklos sritį;

21.3. įgyvendinti projektą ne vėliau kaip iki 2016 m. lapkričio 1 d. Kai pareiškėja kreipiasi paramos pagal antrąją arba trečiąją veiklos sritį, projektas turi būti įgyvendintas (t. y. pateiktas mokėjimo prašymas) ne vėliau kaip iki 2016 m. gruodžio 1 d.;

21.4. viešinti gautą paramą. Viešinimo priemonėse turi būti naudojamas Ministerijos logotipas ir nurodyta, kad lėšas projektui įgyvendinti skyrė Ministerija. Pareiškėja turi įsipareigoti:

21.4.1. paramos paraiškoje numatyti bent 1 paramos viešinimo priemonę ir ją įgyvendinti. Tinkamos viešinimo priemonės: viešai matoma informacinė lenta, išorinės ženklinimo priemonės (pvz., lipdukai), paramos gavėjos tinklalapis, straipsniai spaudoje. Kai organizuojamas renginys – renginio skelbime, kvietime, kt. dokumentuose ir renginio metu turi būti naudojamas ministerijos logotipas su teiginiu „Lėšas projektui įgyvendinti skyrė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija“;

21.4.2. įgyvendinusi projektą, kartu su mokėjimo prašymu pateikti ne mažiau kaip 1 lapo apimties aprašymą apie įgyvendinto projekto rezultatus su projektą iliustruojančia medžiaga (pvz. nuotraukomis „prieš“ ir „po“, filmuku, prezentacija ir pan.). Aprašymas turi būti įrašytas į kompiuterinę laikmeną *Word* formatu. Rekomenduojama įgyvendinto projekto ataskaitos forma pateikiama Taisyklių 2 priede;

21.5. saugoti visus su projekto įgyvendinimu susijusius dokumentus ne trumpiau kaip 3 metus nuo galutinio paramos išmokėjimo dienos;

21.6. informuoti Centrą ir (arba) Agentūrą, jei keičiasi organizuojamo renginio data ir (arba) vieta, nei buvo nurodyta paramos paraiškoje (taikoma, kai projektas teikiamas pagal antrąją arba trečiąją veiklos sritį);

21.7. kai teikiamas projektas pagal antrąją arba trečiąją veiklos sritį, kuriam taikomas Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymas (kai taikoma):

21.7.1. ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki numatyto renginio dienos pateikti savivaldybės administracijos direktoriui ar jį pavaduojančiam asmeniui rašytinį pranešimą apie organizuojamą renginį, kuriame dalyvaus daugiau kaip 15 žmonių. Pranešime apie organizuojamą renginį turi būti nurodyta ši pagal Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį reikalaujama informacija: renginio forma ir turinys, data, jo pradžios ir pabaigos laikas, vieta, numatomas dalyvių

skaičius, pageidavimai policijai dėl viešosios tvarkos palaikymo, organizatoriaus atstovo vardas, pavardė ir deklaruota gyvenamoji vieta;

21.7.2. vykdyti renginį tik gavus savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens Pranešimo apie organizuojamą renginį suderinimo dokumentą ir vadovautis kitomis Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymo nuostatomis;

21.8. kai teikiamas projektas pagal trečiąją veiklos sritį:

21.8.1. bendradarbiauti su ugdymo įstaigomis, savivaldybių administracijomis atrenkant kompetentingus vaikams ir (arba) jaunimui skirtą renginio vadovus;

21.8.2. bendradarbiauti su seniūnijomis, savivaldybių administracijomis atrenkant renginio dalyvius;

21.8.3. renginio metu sudaryti saugias vaikų ir (arba) jaunimo poilsio, ugdymo ir priežiūros sąlygas, t. y. užtikrinti renginio dalyvių saugumą, kaip nustatyta Vaikų turizmo renginiu organizavimo aprašo III ir IV skyriuose; kai organizuojama turistinė dienos stovykla – užtikrinti dalyvių saugumą, sklypo, teritorijos, maudymosi vietos, patalpų ir jų įrengimų, vandens tiekimo, vėdinimo, apšvietimo, maitinimo organizavimo, dienos režimo ir sveikatos priežiūros organizavimo atitiktį reikalavimams, nustatytiems Vaikų poilsio stovyklos higienos normoje (kai taikoma);

VI SKYRIUS

TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

22. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti, tiesiogiai susijusios su projekto tikslu ir projekto veikloms įgyvendinti būtinos išlaidos. Išlaidos turi būti proporcingos projekto tikslams ir rezultatams, tarpusavyje susijusios, pagrįstos paramos paraiškoje (pvz., turi būti nurodyta, kur ir kaip bus naudojamas paramos lėšomis įsigytas turtas, pagrįsta, kad jis bus viešas ir prieinamas kaimo gyventojams ir (arba) kaimo bendruomenės nariams, naudojamas jų poreikiams).

23. Kartu su paramos paraiška turi būti pateikti projekte numatytų išlaidų vertės pagrindimo dokumentai (bent vienas komercinis pasiūlymas kiekvienai projekte numatytai išlaidai arba viešai prekių tiekėjų ir (arba) paslaugų teikėjų, kuriems tai yra įprasta komercinė ūkinė veikla, pateikta informacija, pvz., iš interneto ar spaudos, pagrindžianti rinkos kainą).

24. Pareiškėja paslaugas ar prekes turi įsigyti už ne didesnes kaip įprastai rinkoje egzistuojančias kainas, laikytis racionalaus lėšų naudojimo principo. Tuo atveju, kai pareiškėjos pateiktame komerciniame pasiūlyme nurodyta prekės (paslaugos) darbų kaina yra 10 proc. didesnė, nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekės (paslaugos) ar darbų kaina, pareiškėjai Centras siunčia paklausimą su prašymu per nustatytą laiką pateikti pasirinktos prekės (paslaugos) ar darbų kainos pagrindimą. Pareiškėjai pateikus neišsamų, nevisešiai motyvuotą pagrindimą, Centras tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažįsta nustatytą analogiškos prekės (paslaugos) ar darbų kainą. Centras apie tai informuoja pareiškėją ir suderina su ja, ar ji sutinka iki galo įgyvendinti projektą

turėdama mažesnę paramos sumą. Jeigu pareiškėja per 5 darbo dienų terminą nepateikia tokio sutikimo, paramos paraiška pripažįstama netinkama finansuoti ir yra atmetama.

25. Finansuojamos tik tos išlaidos, kurios nurodytos paramos paraiškoje, yra faktiškai patirtos, užregistruotos pareiškėjos apskaitoje ir pagrįstos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba oficialiai patvirtintomis kopijomis.

26. Projekte numatytos išlaidos turi būti pakankamos projekto tikslui pasiekti ir numatytoms veikloms įgyvendinti, t. y. jei projekto vertinimo metu nustatoma, kad netinkamų finansuoti projekto išlaidų dalis sudaro daugiau kaip 50 proc., parama projektui neskiriama.

27. Tinkamomis finansuoti laikomos projekto išlaidos, kurios patirtos nuo sprendimo skirti paramą priėmimo:

27.1. pagal pirmąją veiklos sritį:

27.1.1. tautiniai drabužiai (iki 300 Eur už vieną drabužių komplektą; iš viso iki 1500 Eur);

27.1.1. muzikos instrumentai (iš viso iki 1500 Eur);

27.1.2. vaizdo, garso, foto technika (iš viso iki 600 Eur);

27.1.3. sporto įranga bendruomenės patalpose (pvz., teniso stalas);

27.1.4. buitinė technika (iš viso iki 1500 Eur);

27.1.5. baldai (iš viso iki 1 500 Eur);

27.1.6. bendruomenės atributika (kompensuojama vėliavos, herbo, informacinės lentos pastato išorėje gamybos išlaidos);

27.1.7. projekto viešinimo priemonės (kompensuojama iki 60 Eur);

27.2. pagal antrąją veiklos sritį:

27.2.1. renginio vietos nuoma;

27.2.2. renginiui vykdyti būtinos įrangos (pvz. įgarsinimo) nuoma;

27.2.3. maitinimo paslaugos (iki 7 Eur 1 asmeniui už dieną);

27.2.4. transporto nuoma;

27.2.5. priemonių (trumpalaikio turto), būtinų renginio programai vykdyti, įsigijimas ir (arba) nuoma;

27.2.6. projekto viešinimo priemonės (iki 60 Eur);

27.3. pagal trečiąją veiklos sritį:

27.3.1. renginio vietos nuoma;

27.3.2. renginiui vykdyti būtinos įrangos (pvz. įgarsinimo) nuoma;

27.3.3. maitinimo paslaugos (iki 10 Eur 1 asmeniui už dieną);

27.3.4. transporto nuoma;

27.3.5. priemonių (trumpalaikio turto), reikalingų edukacinėms ir kitoms užimtumo programoms vykdyti, įsigijimas ir (arba) nuoma;

- 27.3.6. projekto viešinimo priemonės (iki 60 Eur);
- 27.4. pagal ketvirtąją veiklos sritį:
 - 27.4.1. statybos darbai, prekės ir paslaugos (išskyrus pastatų tvarkymą ir priežiūrą);
 - 27.4.2. įrenginių, įrankių, mechanizmų nuoma;
 - 27.4.3. įrenginiai, įrankiai, mechanizmai (įskaitant techniką) (kai projekte numatyta vykdyti viešųjų erdvių priežiūrą (šiuose papunktyje nurodytoms išlaidoms kompensuoti skiriama iki 1500 Eur);
 - 27.4.4. daugiamečiai augalai (iki 500 Eur);
 - 27.4.5. projekto viešinimo priemonės (iki 60 Eur).
- 28. Netinkamos finansuoti išlaidos:
 - 28.1. neįvardytos Taisyklių 27 punkte ir neatitinkančios VI skyriuje nustatytų reikalavimų;
 - 28.2. patirtos prekės, paslaugoms ar darbams pirkti nesilaikant Taisyklių 73 ir 74 punktuose nustatytų reikalavimų;
 - 28.3. gyvūnai, vienmečiai augalai ir sėklos;
 - 28.4. nematerialusis turtas (pvz., patentai, licencijos);
 - 28.5. nekilnojamojo turto (žemės sklypo, statinių ir pastatų) įsigijimas.
- 29. Prašoma paramos suma ir numatytos išlaidų rūšys po paramos paraiškos pateikimo negali būti keičiamos.
- 30. Ilgalaikis turtas, kuriam įsigyti anksčiau buvo suteikta parama iš nacionalinių ir ES programų lėšų ir kurią įgyvendinant projektą pagal šias Taisykles numatyta pakeisti, turi būti nusidėvėjęs (pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje nustatytus Ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos normatyvus). Nusidėvėjimui pagrįsti kartu su mokėjimo prašymu turi būti pateikti dokumentai, nurodyti Taisyklių 79 punkte.
- 31. Pareiškėjai, nevykdančiai ekonominės veiklos, neįregistruotai PVM mokėtoja ir neturinčiai teisės į PVM atskaitą, prekių, paslaugų ir darbų, kompensuojamų pagal šias Taisykles, pirkimo ir (arba) importo PVM kompensuojamas, kai ji paramos sutartyje su Agentūra įsipareigoja šio PVM neišskaičiuoti, kai bus įregistruota PVM mokėtoja, ir nesiekti jo susigrąžinti iš valstybės biudžeto.
- 32. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus.
- 33. Atsiskaitymai su prekių tiekėjais, paslaugų teikėjais ir darbų rangovais turi vykti tik per finansines institucijas.

VII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

34. Ministerija interneto svetainėje www.zum.lt paskelbia apie paramos paraiškų priėmimą. Taip pat ši informacija elektroniniu paštu paviešinama Centrai, VVG tinklui ir rajoninių savivaldybių administracijoms. Pareiškėja, norinti gauti paramą, per skelbime nustatytą laiką paramos paraišką kartu su lydraščiu pateikia Centrai (Universiteto g. 8A, 53341 Akademija, Kauno r.) šiame skyriuje nustatyta tvarka.

35. Pareiškėja, siekdama įgyvendinti projektą turi užpildyti Taisyklių 1 priede pateiktą paramos paraiškos formą.

36. Paramos paraiška turi būti pateikta spausdintine ir elektronine (įrašyta į kompiuterinę laikmeną *Word* formatu) forma (kitokiu būdu užpildyta paramos paraiška nevertinama). Jeigu paramos paraiškos originalo ir paramos paraiškos elektroninio varianto duomenys nesutampa, vertinant paramos paraišką vadovaujamosi spausdintinėje paramos paraiškoje pateiktais duomenimis.

37. Paramos paraiška ir pridedami dokumentai pildomi lietuvių kalba, turi būti susegti į bylą, puslapiai sunumeruoti.

38. Užpildytą paramos paraišką, pasirašytą pareiškėjos vadovo ar pareiškėjos įgalioto asmens, pridedamus dokumentus ir raštą, kuriame nurodyti teikiami dokumentai ir jų lapų skaičius, bei paramos paraiškos elektroninę formą pareiškėja privalo pateikti asmeniškai arba per įgaliotą asmenį, atsiųsti per kurjerį arba paštu registruota pašto siunta. Kitais būdais (faksu, elektroniniu paštu ir kt.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos nevertinamos. Pateikiamas vienas originalus paramos paraiškos egzempliorius.

39. Dokumentai (jų kopijos turi būti patvirtintos paramos paraišką teikiančios pareiškėjos vadovo ar pareiškėjos įgalioto asmens parašu, nurodant, kad kopija tikra), kuriuos būtina pateikti kartu su užpildyta paramos paraiška, nurodyti Taisyklių 1 priede.

40. Pareiškėja, užregistravusi paramos paraišką, gali raštu kreiptis į Centrą dėl pateiktos paramos paraiškos atšaukimo ir pateikti naują paramos paraišką kvietimo teikti paramos paraiškas metu.

41. Informacija apie gautas paramos paraiškas skelbiama Centru (www.zmmc.lt) interneto svetainėje nurodant paramos paraiškos registracijos numerį, pareiškėjos pavadinimą, atstovaujamą vietovę, projekto pavadinimą ir veiklos sritį. Ši informacija taip pat gali būti skelbiama Ministerijos interneto svetainėje (www.zum.lt).

VIII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKOS DUOMENŲ TIKRINIMAS IR PARAMOS PARAIŠKOS VERTINIMAS

42. Už paramos paraiškose pateiktų duomenų tikrinimą ir paramos paraiškų vertinimą atsakingas Centras.

43. Paramos paraiška turi būti įvertinta per 30 darbo dienų nuo paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos.

44. Paramos paraiškos vertinimo procesą sudaro du etapai:

44.1. paramos paraiškos administracinės atitikties ir pareiškėjos bei jos projekto tinkamumo vertinimas (toliau – tinkamumo vertinimas);

44.2. projekto vertinimas pagal atrankos kriterijus.

45. Vienos paramos paraiškos vertinimą (abu etapus) atlieka du Centro direktoriaus įsakymu paskirti vertintojai.

46. Tinkamumo vertinimo metu nustatoma, ar paramos paraiška tinkamai užpildyta, ar pateikti šiose Taisyklėse nurodyti dokumentai ir informacija ir ar pareiškėja ir jos projektas atitinka Taisyklių III–VI skyriuose nustatytas tinkamumo sąlygas ir reikalavimus.

47. Tinkamumo vertinimas atliekamas pildant Paramos paraiškos administracinės atitikties ir pareiškėjos bei jos projekto tinkamumo vertinimo klausimyną, kurio formą, suderinęs su Ministerija, rengia Centras.

48. Jeigu tinkamumo vertinimo metu nustatoma, kad pateikti ne visi reikalingi dokumentai ir (ar) duomenys, arba paramos paraiška užpildyta netinkamai, vertintojas elektroniniu paštu pareiškėjai išsiunčia paklausimą. Pareiškėjos atsakymui pateikti suteikiamas iki 5 darbo dienų terminas nuo paklausimo išsiuntimo elektroniniu paštu dienos. Susirašinėjimas tarp vertintojo ir pareiškėjos vyksta elektroniniu paštu. Per nustatytą terminą nepateikus prašomų dokumentų ir (ar) duomenų ar pateikus ne visus prašomus dokumentus ir (ar) duomenis, paramos paraiška toliau nevertinama ir PAK siūloma ją atmesti.

49. Paramos paraiška toliau nevertinama ir PAK siūloma ją atmesti, jei tinkamumo vertinimo metu nustatoma, kad:

49.1. paramos paraiška ir pridedami dokumentai gauti praleidus galutinį paramos paraiškų pateikimo terminą, įskaitant ir Taisyklių 48 punkte nurodytąjį atvejį, kai per nustatytą terminą nepateikiami dokumentai ir (arba) duomenys;

49.2. paramos paraiška neatitinka nustatytos formos;

49.3. pareiškėja ir jos projektas neatitinka tinkamumo sąlygų ir reikalavimų, nurodytų Taisyklių III–VI skyriuose;

49.4. paramos paraiškoje nenumatytas arba numatytas mažesnis kaip 10 proc. pareiškėjos prisidėjimas piniginėmis lėšomis prie tinkamų išlaidų finansavimo (suapvalinimai negalimi) (netaikoma, kai projektas teikiamas pagal antrąją arba trečiąją veiklos sritį).

50. Vertintojas gali kreiptis į kitas institucijas papildomos informacijos apie pareiškėją, naudotis kitais oficialiais informacijos šaltiniais, vertindamas pareiškėjos pateiktą informaciją bei duomenis.

51. Vertinimo metu nustatius, kad paramos paraiška atitinka visus tinkamumo vertinimo reikalavimus, ji teikiama kitam vertinimo etapui – atliekama projektų atranka. Projektų atrankos vertinimo formas (po atskirą kiekvienai veiklos sričiai), remdamasis Taisyklių 53 punkte nurodytais projekto atrankos kriterijais, rengia Centras. Šios formos turi būti suderintos su Ministerija.

52. Projektų atrankos etape kiekvienam projektui suteikiamas balas, kuris yra balus suteikusių vertintojų balų vidurkis. Didžiausia galima surinkti balų suma yra 80. Projekto atranka atliekama vertinant paramos paraiškoje ir (arba) jos prieduose pateiktos informacijos ir (arba) duomenų pagrįstumą (t. y. paklausimai, susiję su projekto atitiktimi atrankos kriterijams, kurie nurodyti Taisyklių 53 punkte, nesiunčiami).

53. Projekto atrankos kriterijai:

53.1. pagal pirmąją veiklos sritį „Kaimo bendruomenės materialinės bazės stiprinimas“:

Eil. Nr.	Projekto atrankos kriterijai	Didžiausias balų skaičius	Balų ribos
1.	Paraiškos kokybė <i>(vertinamas projekto tikslo bei uždavinių konkretumas ir susietumas, projekto įgyvendinimo plano nuoseklumas, veiklų ir su jomis susijusių išlaidų pagrįstumas ir būtinumas; šio kriterijaus balai gali būti sumuojami)</i>		
1.1.	projekto tikslas ir uždaviniai konkretūs ir tarpusavyje susiję, projekto rezultatai aiškūs ir pamatuojami	15	5
1.2.	projekto įgyvendinimo planas nuoseklus		5
1.3.	projekto veiklos ir su jomis susijusios išlaidos pagrįstos, realios ir būtinos		5
2.	Pareiškėjos naujumas <i>(vertinama pagal pareiškėjos Juridinių asmenų registre įregistravimo datą):</i>		
2.1.	Pareiškėjas registruotas prieš 1–1,5 m.	15	15
2.2.	Pareiškėjas registruotas prieš 1,6–2 m.		10
3.	Pareiškėjos aktyvumas <i>(vertinama pagal pareiškėjos vykdytas viešojo pobūdžio veiklas, skirtas kaimo bendruomenei (renginius, viešąsias akcijas, kt.) 2015 m.)</i>		
3.1.	10 ir daugiau veiklų	10	10
3.2.	9–5 veiklos		9–5
3.3.	4–3 veiklos		4–3
4.	Pareiškėja anksčiau nėra gavusi paramos pagal šią veiklos sritį <i>(vertinama, ar pareiškėja nuo 2011 m. nėra gavusi paramos iš nacionalinio biudžeto lėšų materialinei ir (arba) techninei bazei stiprinti.)</i>	20	20
5.	Pareiškėjos prisidėjimas prie projekto įgyvendinimo <i>(vertinama pagal pareiškėjos prisidėjimą nuosavomis lėšomis, skaičiuojant nuo visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų)</i>		
5.1.	16 proc. ir daugiau	20	20
5.2.	nuo 15 iki 15,99 proc.		18
5.3.	nuo 14 iki 14,99 proc.		15
5.4.	nuo 13 iki 13,99 proc.		10
5.5.	nuo 12 iki 12,99 proc.		8

5.6.	nuo 11 iki 11,99 proc.		6
Didžiausia galima balų suma:		80	-

53.2. pagal antrąją veiklos sritį „Tradicionių renginių organizavimas“:

Eil. Nr.	Projekto atrankos kriterijai	Didžiausias balų skaičius	Balų ribos
1.	Paraiškos kokybė (vertinamas projekto tikslo bei uždavinių konkretumas ir susietumas, projekto įgyvendinimo plano nuoseklumas, veiklų ir su jomis susijusių išlaidų pagrįstumas ir būtinumas; šio kriterijaus balai gali būti sumuojami)		
1.1.	projekto tikslas ir uždaviniai konkretūs ir tarpusavyje susiję, projekto rezultatai aiškūs ir pamatuojami	15	5
1.2.	projekto įgyvendinimo planas nuoseklus		5
1.3.	projekto veiklos ir su jomis susijusios išlaidos pagrįstos, realios ir būtinės		5
2.	Pareiškėjos atstovaujama vietovė – 2016 m. Lietuvos mažosios kultūros sostinė (atrankos balai skiriami, kai pareiškėja ir renginio vieta yra vietovė, paskelbta mažąja 2016 m. kultūros sostine. Mažosios 2016 m. kultūros sostinės nurodytos adresu: http://www.mazojikultura.lt/)	20	20
3.	Tradicijų puoselėjimas (atrankos balai skiriami, jeigu projekte numatyta, kad renginys pasižymės istoriškai toje vietovėje arba tame etnografiniame regione susiklosčiusia forma, sudėtimi ar kitais kokybiniais ypatumais, pvz. Lino šventė ir kt. Pvz. pareiškėja pateikia nuorodą į istorinį šaltinį)	5	5
4.	Vietos amatininkų, verslininkų įtraukimas (atrankos balai suteikiami, jeigu projekte numatyta, kad renginio metu bus organizuojama vietos gamintojų (amatininkų, verslininkų (ūkininkų,) pagamintų produktų prekyba)		
4.1.	6 ir daugiau	20	20
4.2.	nuo 3 iki 5		10
5.	Renginio kokybė (atrankos balai suteikiami, jei paramos paraiškoje pagrįsta, jog renginio programa įgyvendinama pasitelkiant vietos gyventojus (pvz. renginio vedėjas – vietos gyventojas), renginio programa atitiks projekto tikslą, bus turininga ir apims įvairioms amžiaus grupėms skirtas veiklas; šio kriterijaus balai gali būti sumuojami)		
5.1.	Renginio programa įgyvendinama pasitelkiant vietos gyventojus	10	5
5.2.	Preliminari renginio programa atitinka projekto tikslus, yra turininga, apima įvairioms amžiaus grupėms skirtas veiklas		5
6.	Jaunimo įtraukimas (atrankos balai suteikiami, jeigu projekte numatyta, kad organizuojant ir (arba) vykdant renginį dalyvaus vietos jaunimas)	10	10
Didžiausia galima balų suma:		80	-

53.3. pagal trečiąją veiklos sritį „Kaimo vaikų bei jaunimo bendruomeniškumui, pilietiškumui bei užimtumui ugdyti skirtų renginių organizavimas“:

Eil. Nr.	Projekto atrankos kriterijai	Didžiausias balų skaičius	Balų ribos
1.	Paraiškos kokybė (vertinamas projekto tikslo bei uždavinių konkretumas ir susietumas, projekto įgyvendinimo plano nuoseklumas, veiklų ir su jomis susijusių išlaidų pagrįstumas ir būtinumas; šio kriterijaus balai gali būti sumuojami)		
1.1.	projekto tikslas ir uždaviniai konkretūs ir tarpusavyje susiję, projekto rezultatai aiškūs ir pamatuojami	15	5
1.2.	projekto įgyvendinimo planas nuoseklus		5
1.3.	projekto veiklos ir su jomis susijusios išlaidos pagrįstos, realios ir būtinės		5
2.	Pareiškėjos atstovaujama vietovė – 2016 m. Lietuvos mažosios kultūros sostinė (atrankos balai skiriami, kai pareiškėja ir renginio vieta yra vietovė, paskelbta mažąja 2016 m. kultūros sostine. Mažosios 2016 m. kultūros sostinės nurodytos adresu: http://www.mazojikultura.lt/)	20	20
3.	Socialinės įtraukties didinimas (atrankos balai suteikiami, jeigu dalis projekto dalyvių yra vaikai ir (arba) jaunimas iš socialinės rizikos šeimų. Šie duomenys kaupiami savivaldybės administracijoje, seniūnijoje, VVG)		
3.1.	30 proc. ir daugiau	15	15
3.2.	nuo 20 proc. iki 29,99 proc.		10
3.3.	nuo 10 proc. iki 19,99 proc.		5
4.	Pareiškėja pagrindžia pakankamus administracinius gebėjimus organizuoti vaikų ir jaunimo renginius, į veiklą įtraukia jaunimą (atrankos balai suteikiami, jeigu paramos paraiškoje pateikiamas pagrindimas, kad pareiškėja turi administracinių gebėjimų organizuoti renginį; į renginio organizavimo procesą buvo įtrauktas jaunimas. Šio kriterijaus balai gali būti sumuojami)		
4.1.	pareiškėja turi renginių, skirtų vaikams ir (arba) jaunimui, organizavimo patirties	10	5
4.2.	pagrįstas vaikų ir jaunimo prisidėjimas prie renginio poreikio nustatymo ir dalyvavimas jame		5
5.	Projektas įgyvendinamas pareiškėjos atstovaujamoje vietovėje	10	10
6.	Projektas skatina vaikų ir (arba) jaunimo kultūrinės ir meninės iniciatyvas (pvz. projekto metu bus sukurtas spektaklis, kuriame dalyvaus vaikai, jaunimas)	10	10
Didžiausia galima balų suma:		80	-

53.4. pagal ketvirtąją veiklos sritį „Kaimo vietovės viešųjų erdvių sutvarkymas, pritaikant jas kaimo gyventojų poreikiams“:

Eil. Nr.	Projekto atrankos kriterijai	Didžiausias balų skaičius	Balų ribos
1.	Paraiškos kokybė (vertinamas projekto tikslo bei uždavinių konkretumas ir susietumas, projekto įgyvendinimo plano nuoseklumas, veiklų ir su jomis susijusių išlaidų pagrįstumas ir būtinumas; šio kriterijaus balai gali būti sumuojami)		

1.1.	projekto tikslas ir uždaviniai konkretūs ir tarpusavyje susiję, projekto rezultatai aiškūs ir pamatuojami	15	5
1.2.	projekto įgyvendinimo planas nuoseklus		5
1.3.	projekto veiklos ir su jomis susijusios išlaidos pagrįstos, realios ir būtinos		5
2.	Pareiškėja anksčiau nėra gavusi paramos pagal šią veiklos sritį <i>(vertinama, ar pareiškėja nuo 2011 m. nėra gavusi paramos iš nacionalinio biudžeto lėšų viešajai erdvei sutvarkyti ir (arba) prižiūrėti)</i>	20	20
3.	Pareiškėjos prisidėjimas prie projekto įgyvendinimo <i>(vertinama pagal pareiškėjos prisidėjimą nuosavomis lėšomis, skaičiuojant nuo visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų)</i>		
3.1.	16 proc. ir daugiau	20	20
3.2.	nuo 15 iki 15,99 proc.		18
3.3.	nuo 14 iki 14,99 proc.		15
3.4.	nuo 13 iki 13,99 proc.		10
3.5.	nuo 12 iki 12,99 proc.		8
3.6.	nuo 11 iki 11,99 proc.		6
5.	Kaimo vietovės gyvybingumas <i>(kriterijus vertinamas pagal gyventojų skaičių kaimo vietovėje, vadovaujantis gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų apskaitos 2011 m. duomenimis, kurie paskelbti Lietuvos statistikos departamento interneto svetainėje www.stat.gov.lt šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka)</i>		
5.1.	daugiau nei 201 gyventojų	10	10
5.2.	nuo 101 iki 200 gyventojų		8
5.3.	nuo 70 iki 101 gyventojų		6
5.4.	mažiau nei 70 gyventojų		4
6.	Projekto rezultatų svarba <i>(kriterijus vertinamas pagal projekto rezultatų svarbą kaimo gyventojams, t. y. sukurtos infrastruktūros poveikį kaimo patrauklumui ir gyvybingumui)</i>		
6.1.	Sukurtas naujas infrastruktūros objektas (pvz., vaikų aikštelė, kurios anksčiau gyvenamojoje vietovėje nebuvo)	15	15
6.2.	Sudarytos palankesnės sąlygos verslui (pvz., viešosios erdvės pritaikymas vietos gamintojų produkcijos realizavimui (pvz., prekyvietė)		10
6.3.	Rezultatų svarba aplinkosauginiu požiūriu (pvz., išvalytas vandens telkinys)		5
Didžiausia galima balų suma:		80	-

54. Tuo atveju, kai kelių pareiškėjų projektai, pateikti pagal tą pačią veiklos sritį, vertinimo metu surenka vienodą balų skaičių, projektų pirmumo eilė sudaroma pagal jų atitiktį šioms sąlygoms:

54.1. paramos paraiškos vertinimo metu pareiškėjai nebuvo siųstas paklausimas dėl paramos paraiškos duomenų ar (arba) informacijos patikslinimo;

54.2. paramos paraiškos vertinimo metu pareiškėjai buvo siųstas paklausimas tik dėl viename Taisyklių punkte įtvirtinto reikalavimo neatitikimo;

54.3. paramos paraiškos vertinimo metu pareiškėjai buvo siųstas paklausimas tik dėl dviejuose Taisyklių punktuose įtvirtintų reikalavimų neatitikimo;

54.4. paramos paraiškos vertinimo metu pareiškėjai buvo siųstas paklausimas tik dėl trijuose Taisyklių punktuose įtvirtintų reikalavimų neatitikimo.

55. Centro direktoriaus pavedimu vertintojai turi teisę atlikti paramos paraiškoje pateiktos informacijos patikrą vietoje.

56. Įvertinęs paramos paraiškas, Centras parengia visų pagal kvietimą teikti paraiškas gautų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas (3 priedas) ir bendrą visų paramos paraiškų vertinimų suvestinę (4 priedas). Šiame punkte įvardytas ataskaitas, kiekvienos paramos paraiškos tinkamumo vertinimo klausimynus, projekto vertinimo pagal atrankos kriterijus formas, paramos paraiškas ir prie jų pridėtus dokumentus, paklausimus (jei tokie buvo siųsti) bei atsakymus į paklausimus, patikslinimo dokumentus Centras iki PAK posėdžio turi pateikti Ministerijai.

IX SKYRIUS

PROJEKTŲ ATRANKA IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

57. Projektų atranką pagal Centro parengtas paramos paraiškų vertinimo ataskaitas vykdo PAK, vadovaudamasis šiomis Taisyklėmis, PAK darbo reglamentu ir kitais teisės aktais.

58. PAK sudaro Ministerijos ir susijusių institucijų bei nevyriausybinių organizacijų atstovai.

59. PAK, apsvarstęs Centro pateiktas paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl projektų finansavimo.

60. PAK siūlo skirti paramą geriausiai įvertintiems (t. y. tinkamais gauti paramą pripažintiems ir daugiausiai balų surinkusiems) projektams, kuriems einamaisiais metais pakanka valstybės biudžeto lėšų, skirtų paramai pagal šias Taisykles. Likę tinkami finansuoti projektai yra įtraukiami į rezervinių projektų sąrašą. Projektai iš rezervinio sąrašo (sąrašas sudaromas pagal daugiausiai balų surinkusius projektus mažėjimo seka) gali būti finansuojami tik tais atvejais, kai pareiškėjos, kurių projektai pripažinti tinkamais finansuoti ir kuriems skirtas finansavimas, atsisako įgyvendinti projektą arba kai pagal šias Taisykles einamaisiais metais lieka nepanaudotų valstybės biudžeto lėšų, arba kai pagal kitas nacionalinio biudžeto lėšomis finansuojamas priemonės einamaisiais metais lieka nepanaudotų valstybės biudžeto lėšų ir šios lėšos skiriamos priemonei, kurios įgyvendinimą reglamentuoja šios Taisyklės. Jei atliekamų lėšų nėra, rezerviniams projektams parama neskiriama.

61. Jei PAK nustato, kad projekto tinkamų finansuoti išlaidų dydis ir galimas didžiausias paramos dydis skiriasi nuo paramos paraiškoje pateiktų projekto tinkamų finansuoti išlaidų ir prašomos paramos dydžių, išskyrus atvejus, kai paramos suma mažėja dėl apvalinimo, iki sprendimo dėl paramos skyrimo priėmimo Centras turi apie tai informuoti pareiškėją ir suderinti (raštu ir (arba) el. paštu), ar ji sutinka įgyvendinti projektą su pagal PAK nustatytą tinkamų išlaidų dydį ir siūloma

skirti parama šioms išlaidoms finansuoti. Pareiškėjai suteikiamas 3 darbo dienų terminas sprendimui priimti. Pareiškėjai nesutikus su PAK nustatytomis tinkamomis finansuoti išlaidomis ir siūloma skirti parama, parama neskiriama.

62. Sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo, remdamasi PAK rekomendacija, priima ministerija.

63. Po sprendimo priėmimo dienos, Centras per 5 darbo dienas ministerijai pateikia tradicinių renginių, patvirtintų pagal Taisyklių antrąją veiklos sritį, tvarkaraštį.

64. Sprendimas dėl paramos skyrimo per 2 darbo dienas nuo jo priėmimo paskelbiamas Ministerijos ir Centro interneto svetainėse, nurodant paramos paraiškos registracijos numerį, pareiškėjos pavadinimą, projekto pavadinimą ir skirtos paramos sumą. Priėmus sprendimą skirti paramą, pareiškėja tampa paramos gavėja.

65. Tuo atveju, kai parama neskiriama, Ministerija per 10 darbo dienų nuo tokio sprendimo priėmimo Ministerijos interneto svetainėje ir (arba) elektroniniu būdu informuoja pareiškėją, nurodyma paramos paraiškos atmetimo ar paramos neskyrimo priežastis, arba tai pavedama atlikti Centrai.

66. Ministerija Agentūrai per 5 darbo dienas po sprendimo paviešinimo interneto svetainėje išsiunčia sprendimą dėl paramos skyrimo, paramos paraiškų vertinimo ataskaitų kopijas, jų suvestinę ir PAK posėdžių protokolus arba tai paveda atlikti Centrai.

67. Agentūra, gavusi 66 punkte nurodytus dokumentus, per 10 darbo dienų pagal Agentūros patvirtintą pavyzdinę paramos sutarties formą, parengia paramos sutarčių projektus su kiekviena paramos gavėja ir išsiunčia elektroniniu paštu paramos gavėjoms kvietimus pasirašyti paramos sutartis. Kvietime nurodomas pasiūlymo pasirašyti paramos sutartį galiojimo terminas, kuris, bendruoju atveju, negali būti ilgesnis kaip 10 darbo dienų nuo Agentūros pasiūlymo pateikimo dienos.

68. Jeigu paramos sutarties negalima pasirašyti dėl paramos paraiškų vertinimo ataskaitoje pastebėtų klaidų ar kitų neatitiktų, nepriklausančių nuo Agentūros valios, ir šiems netikslumams ištaisyti reikia laiko, jis neįskaitomas į 10 darbo dienų paramos sutarties parengimo laikotarpį. Paramos sutartis sudaroma iš paramos gavėjos ir (arba) Centro gavus patikslintus duomenis. Šiems duomenims pateikti suteikiamas 3 darbo dienų terminas.

69. Tais atvejais, kai Agentūra, rengdama paramos sutartis, paramos paraiškų vertinimo ataskaitose nustato neatitiktų, kurios nesusijusios su paramos gavėjos paramos paraiškoje prisiimtais įsipareigojimais ir sprendime dėl paramos skyrimo nurodyta informacija, jas ištaiso. Tais atvejais, kai klaidos yra esminės, paramos paraiškų vertinimo ataskaitos iš naujo pateikiamos svarstyti PAK. Paramos sutartis tarp paramos gavėjo ir Agentūros pasirašoma Bendrųjų administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

70. Paramos gavėjai per Agentūros nustatytą terminą nepasirašius paramos sutarties, Agentūra raštu kreipiasi į tokią paramos gavėją dėl atsisakymo pasirašyti paramos sutartį. Gavus paramos gavėjos atsisakymą arba per rašte nustatytą terminą negavus jokio paramos gavėjos rašytinio atsakymo, parama neskiriama. Agentūra apie tai per 10 darbo dienų informuoja Ministeriją. Ministerija nepanaudotas lėšas eilės tvarka gali paskirti geriausiai įvertintiems rezerviniams projektams įgyvendinti.

71. Agentūra po paramos sutarčių su paramos gavėjais pasirašymo, Ministerijos Kaimo plėtros departamentui reguliariai pagal suderintą formą teikia ataskaitas apie projektų įgyvendinimo pažangą ir rezultatus.

X SKYRIUS

MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMAS, VERTINIMAS, PARAMOS MOKĖJIMAS IR SUTARČIŲ KEITIMAS

72. Paramos gavėjai su Agentūra pasirašius paramos sutartį, Agentūra į paramos sutartyje nurodytą paramos gavėjos sąskaitą perveda 70 proc. dydžio paramos sutartyje numatytos paramos sumos avansą, jei sprendime dėl paramos skyrimo nenumatyta kitaip.

73. Paramos gavėja, kuri pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas) yra perkančioji organizacija, prekių, paslaugų ir darbų, susijusių su projekto įgyvendinimu, pirkimą turi organizuoti vadovaudamasi šio įstatymo nuostatomis. Paramos gavėja, kuri pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 4 straipsnio nuostatas neatitinka perkančiajai organizacijai keliamų reikalavimų, prekių, paslaugų ir darbų, susijusių su projekto įgyvendinimu, pirkimus turi organizuoti vadovaudamasi Kaimo bendruomenių prekių, paslaugų ir darbų pirkimų vykdomiems projektams organizavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2011 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 3D-868 „Dėl Kaimo bendruomenių prekių, paslaugų ir darbų pirkimų vykdomiems projektams organizavimo taisyklių patvirtinimo“.

74. Paramos gavėja iki pirkimo procedūrų pradžios su Agentūros TERPAS turi suderinti prekių, paslaugų ir darbų, susijusių su projekto įgyvendinimu, pirkimo dokumentus (toliau – pirkimo dokumentai), pagal kuriuos bus vykdomas pirkimas. Tais atvejais, kai nerengiami pirkimo dokumentai (bus atliekama apklausa žodžiu), pateikiami dokumentai, kuriais patvirtinamas pasirinkto pirkimo būdo taikymo pagrindas. Agentūra, gavusi paramos gavėjos parengtus pirkimo dokumentus, ne ilgiau kaip per 7 darbo dienas turi pateikti savo rekomendaciją dėl pirkimo dokumentų atitikties teisės aktų, reglamentuojančių pirkimus, reikalavimams.

75. Mokėjimo prašymų administravimas, vertinimas ir paramos lėšų užsakymas ir mokėjimas vykdomas Taisyklių, Bendrųjų administravimo taisyklių ir Agentūros nustatyta tvarka. Mokėjimo prašymų formas nustato Agentūra ir skelbia Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt.

76. Projektas turi būti įgyvendintas ir mokėjimo prašymas pateiktas per paramos sutartyje ir Taisyklių 21.3 papunktyje įtvirtintą terminą. Dėl objektyvių priežasčių projekto įgyvendinimo terminas gali būti pratęstas, tačiau tik tais atvejais, kai Agentūrai pateikiamas prašymas Taisyklių 75 punkte nustatyta tvarka.

77. Paramos gavėja, norėdama pratęsti projekto įgyvendinimo ir mokėjimo prašymo pateikimo terminą, nurodytą 21.3 papunktyje ir paramos sutartyje, iki projekto įgyvendinimo ir mokėjimo prašymo pateikimo termino pabaigos privalo raštu pateikti Agentūrai prašymą dėl projekto įgyvendinimo ir mokėjimo prašymo pateikimo termino pratęsimo, jame nurodydama termino pratęsimo priežastis ir kuriam laikui prašoma terminą pratęsti.

78. Įgyvendinusi visą projektą, paramos sutartyje nustatytu terminu ir sąlygomis paramos gavėja teikia Agentūros TERPAS mokėjimo prašymą kartu deklaruodama patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdama išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus arba jų kopijas, patvirtintas paramos gavėjos vadovo ar paramos gavėjos įgalioto asmens parašu, įgyvendinto projekto ataskaitą, įvykdytų prekių, paslaugų ir darbų, susijusių su projekto įgyvendinimu, pirkimų medžiagą (apklausų pažymas, pirkimo komisijos protokolus, laimėjusiais pripažintus pasiūlymus, sudarytas sutartis ir kt.). Agentūra, gavusi paramos gavėjos įvykdytų prekių, paslaugų ir darbų, susijusių su projekto įgyvendinimu, pirkimų medžiagą, ne ilgiau kaip per 15 darbo dienų turi pateikti savo išvadą dėl pirkimo dokumentų atitikties teisės aktų, reglamentuojančių pirkimus, reikalavimams.

79. Jei projekte buvo įsigytas ilgalaikis turtas, kuriam įsigyti anksčiau buvo suteikta parama iš nacionalinių ir ES programų lėšų ir kurį įgyvendinant projektą pagal šias Taisykles numatyta pakeisti, paramos gavėja kartu su mokėjimo prašymu turi pateikti eksperto išduotą dokumentą, kuriuo pažymima, kad nauju keičiamas daiktas yra sugadintas ir pateikti dokumentą, kuriuo pažymima, kad konkretus daiktas yra atiduotas utilizuoti.

80. Kai projektas įgyvendintas pagal antrąją arba trečiąją veiklos sritį, kuriam taikomas Lietuvos Respublikos susirinkimų įstatymas, kartu su mokėjimo prašymu turi būti pateiktas savivaldybės administracijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens išduotas renginio suderinimo fakto patvirtinimo dokumentas (kai taikoma);

81. Kai projektas įgyvendintas pagal trečiąją veiklos sritį (organizuotas vaikams ir (arba) jaunimui skirtas renginys), kartu su mokėjimo prašymu turi būti pateiktas renginio dalyvių sąrašas, kuriame nurodyta dalyvio gyvenamoji vieta ir, kai taikoma, dokumentai, kuriuose patvirtinama, jog projekte dalyvavo vaikai ir (arba) jaunimas iš socialinės rizikos šeimų.

82. Galimas iki 30 proc. išlaidų viršijimas pagal atskiras išlaidų rūšis nuo skirtos paramos sumos, neviršijant bendros projektui įgyvendinti skirtos paramos sumos ir tik tais atvejais, kai apie šį viršijimą informuojama Agentūra. Išlaidų viršijimas pagal atskiras išlaidų rūšis daugiau kaip 30 proc. ir išlaidos, nenumatytos šiose Taisyklėse ir paramos sutartyje, nefinansuojamos.

83. Paramos gavėjų projektų vykdymo išlaidoms apmokėti taikomi šie paramos išmokėjimo būdai: išlaidų kompensavimas ir sąskaitų apmokėjimas.

84. Išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas taikomas, kai paramos gavėja, įgyvendinusi projektą, už panaudotas lėšas, įskaitant ir avansą, atsiskaito Agentūros TERPAS, su mokėjimo prašymu pateikia išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentus arba jų kopijas, patvirtintas paramos gavėjos vadovo ar paramos gavėjos įgalioto asmens parašu.

85. Taikant sąskaitų apmokėjimo būdą, avansu gautų lėšų išlaidoms pagrįsti su mokėjimo prašymu pateikiami išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentai arba jų kopijos,

patvirtintos paramos gavėjos vadovo ar paramos gavėjos įgalioto asmens parašu. Išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai, pagrindžiantys 30 proc. paramos sumos, su mokėjimo prašymu neteikiami. Agentūrai išmokėjus lėšas, paramos gavėja per 10 darbo dienų nuo lėšų gavimo dienos privalo galutinai atsiskaityti su paslaugų teikėjais, prekių tiekėjais ir darbų rangovais ir pateikti Agentūros Mokėjimo prašymų skyriui išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų originalus arba jų kopijas, patvirtintas paramos gavėjos vadovo ar paramos gavėjos įgalioto asmens parašu.

86. Agentūra, gavusi paramos gavėjos mokėjimo prašymą, ne ilgiau kaip per 20 darbo dienų nuo mokėjimo prašymo užregistravimo Agentūroje dienos, išskyrus, kai dėl mokėjimo prašymo reikia atlikti patikrą vietoje arba paramos gavėjos yra prašoma papildomos informacijos ir (arba) dokumentų, nustato prašomų kompensuoti išlaidų tinkamumą finansuoti. Jeigu mokėjimo prašymas pateiktas ne Taisyklėse ir paramos sutartyje nustatytais terminais ir tvarka, jis nevertinamas.

87. Agentūrai nustačius, jog atsiskaitant už avansu pervestas lėšas mokėjimo prašyme nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų suma yra mažesnė už avansu pervestų lėšų sumą, sąskaitų apmokėjimo būdu apmokamos išlaidos mažinamos netinkamų finansuoti išlaidų suma.

88. Paramos gavėjų, pateikusių mokėjimo prašymus, patikras vietoje atlieka Agentūra Bendrųjų administravimo taisyklių, Taisyklių ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

89. Prireikus paramos sutartis keičiama Bendrųjų administravimo taisyklių ir Agentūros nustatyta tvarka. Paramos sutarties pakeitimai, dėl kurių pareiškėja ir (arba) projektas neatitiktų nustatytų tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų arba jei projekto naudos ir kokybės vertinimo metu būtų skirta mažiau balų, negalimi.

XI SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO KONTROLĖ

90. Už paramos sutarties parengimą ir pasirašymą, jos vykdymo ir paramos gavėjos prisiimtų įsipareigojimų laikymosi kontrolę, mokėjimo prašymų priėmimą, vertinimą, kontrolę, teisingą paramos išmokėjimą, jos susigrąžinimą ir apskaitą pagal šias Taisykles atsako Agentūra.

91. Projektų įgyvendinimo ir paramos panaudojimo priežiūros kontrolė vykdoma Taisyklių ir Agentūros nustatyta tvarka. Paramos panaudojimo priežiūros laikotarpiu Agentūra turi patikrinti ne mažiau kaip 50 proc. paramą gavusių projektų, atlikdama patikrą vietoje.

XII SKYRIUS SANKCIJŲ TAIKYMAS

92. Paramos gavėjai nesilaikant ar pažeidžiant šiose Taisyklėse ir paramos sutartyje nustatytas paramos skyrimo sąlygas, taikomos sankcijos, t. y. parama gali būti sumažinta arba pareikalauta ją grąžinti.

93. Parama sumažinama:

93.1. 0,01 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną nuo apskaičiuotos paramos sumos už mokėjimo prašyme deklaruotas patirtas tinkamas finansuoti išlaidas, kai projekto įgyvendinimo metu paramos gavėja dėl nepateisinamų priežasčių (pateisinamomis priežastimis laikomos nenumatytos (*force majeure*) aplinkybės, paramos gavėjos vadovo ar kito, atsakingo už mokėjimo prašymo pateikimą, asmens liga ir panašios priežastys) mokėjimo prašymą pateikia pavėluotai;

93.2. 0,01 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną nuo apskaičiuotos paramos sumos, kai paramos gavėja nesilaiko Taisyklių 21.3 papunktyje įtvirtinto įsipareigojimo. Ši sankcija netaikoma, kai paramos gavėja yra pratęsusi projekto įgyvendinimo terminą Taisyklių 76 punkte nustatyta tvarka (t. y. sankcija taikoma tik tuo atveju, kai nesilaikoma pratęsto projekto įgyvendinimo termino).

94. Parama susigrąžinama:

94.1. kai taikant sąskaitų apmokėjimo būdą, nurodytą Taisyklių 85 punkte, paramos gavėja galutinai neatsiskaitė su paslaugų teikėjais, prekių tiekėjais ir darbų rangovais ir nepateikė Agentūros Mokėjimo prašymų skyriui išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų originalų arba jų kopijų, patvirtintų paramos gavėjo vadovo ar paramos gavėjo įgalioto asmens parašu, taikoma neapmokėtų išlaidų sumos dydžio paramos susigrąžinimo sankcija;

94.2. paramos gavėjai įgyvendinus projektą ir pateikus mokėjimo prašymą, jei Agentūra nustato, kad paramos gavėja netinkamai panaudojo paramos lėšas ar buvo išmokėta didesnė paramos suma, nei buvo patirta tinkamų finansuoti išlaidų, ji sustabdo paramos lėšų mokėjimą ir pareikalauja paramos gavėjos grąžinti netinkamai panaudotas paramos lėšas ar jų dalį;

94.3. paramos gavėjai pažeidus pirkimus reglamentuojančius teisės aktus, vykdant prekių, paslaugų ir darbų, susijusių su projekto įgyvendinimu, pirkimus. Sankcijos dydis nustatomas vadovaujantis Sankcijų paramos gavėjams, pažeidusiems pirkimų vykdymo tvarką, taikymo metodika, patvirtinta Agentūros direktoriaus 2013 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. BR1-83 „Dėl Sankcijų paramos gavėjams, pažeidusiems pirkimų tvarką, taikymo metodikos patvirtinimo“.

95. Pažeidimai nustatomi, sprendimai dėl paramos skyrimo, nutraukimo, sumažinimo ir susigrąžinimo priimami ir grąžintinos lėšos administruojamos Taisyklių, Bendrųjų administravimo taisyklių ir Agentūros nustatyta tvarka.

96. Pareiškėjų ir paramos gavėjų skundai dėl Agentūros, Ministerijos ir Centro sprendimų, veikimo ar neveikimo nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.

XIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

97. Už teikiamų duomenų teisingumą atsako juos pateikęs subjektas (pareiškėja ar paramos gavėja).

98. Apie pasikeitusius paramos gavėjos rekvizitus, atsiskaitomosios sąskaitos numerį ar projekto vadovą paramos gavėja privalo informuoti Agentūrą per 3 darbo dienas nuo duomenų pasikeitimo datos.

99. Už paramos paraiškų priėmimą, registravimą, paramos paraiškose pateiktų duomenų tikrinimą, paramos paraiškų vertinimą, renginių, įgyvendinamų pagal Taisyklių antrąją veiklos sritį, grafiko viešinimą yra atsakingas Centras.

100. Už paramos nutraukimą ir sumažinimą yra atsakinga Ministerija. Ministerija rekomendacinio pobūdžio sprendimams priimti gali sudaryti komisiją. Galutinis sprendimas tvirtinamas žemės ūkio ministro įsakymu. Ministerija apie galutinį sprendimą informuoja Agentūrą, kuri apie priimtą sprendimą informuoja paramos gavėją.

101. Kiti šiose Taisyklėse nereglamentuojami klausimai sprendžiami vadovaujantis Bendrųjų administravimo taisyklių ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
